ChristenUnie
Staphorst

~ GEMEENSCHAPPEN ~

Voorzitter, de ChristenUnie wil bij deze Algemene Beschouwingen stilstaan bij het thema gemeenschappen. Onze Staphorster samenleving omvat er vele: grote en kleine, formele en informele groepen mensen. Gezinnen, buurten, vriendengroepen en verenigingen, keten en kerken.

De Friezen hebben een prachtig woord voor gemeenschap: ‘mienskip’. ‘Mienskip’ omvat veel meer dan gemeenschap: het staat voor diepe onderlinge verbondenheid en saamhorigheid. Dit gemeenschapsgevoel is historisch ontstaan uit de strijd tegen het water, waarbij dorpen moesten samenwerken om terpen en dijken te bouwen.

In onze Nedersaksische taal spreken we van ‘de gemienskop’. Dat woord lijkt wel wat op ‘mienskip’. En ook bij ons is ‘gemienskop’ meer dan alleen een groep mensen. De gemeenschapszin in onze dorpen is ook sterk. Dit is historisch zo ontstaan vanuit onze protestantse geloofswortels en doordat we redelijk geïsoleerd van de buitenwereld leefden, en elkaar hielpen bij allerlei zaken. Denk maar aan de burenplicht. Jan Schra verwoorde dit treffend in zijn mini-college over Staphorst eerder deze maand, bij de avond voor nieuwe inwoners.

Een gedicht dat het ontstaan van de Staphorster gemeenschap krachtig verbeeld komt van Koos Geerds, een geboren Fries, die vanaf zijn vijfde levensjaar in Rouveen opgegroeid is:

'Toen God het dorp schiep, oost en west,
schiep Hij ook mensen naar Zijn evenbeeld:
boerinnen met een hart van wieg tot graf
en boeren met verstand en ziel en wil
om naar hun aard een waardig mens te zijn.
De burger kent hen niet, de wereld lacht hen uit,
ieder denkt van het dorp het zijne.
Maar elke dag doet God alleen de zon weer schijnen
omdat nooit in het dorp Zijn licht ontbreken mag.'

~

De eerste en kleinste gemeenschap die we na onze geboorte tegenkomen is het gezin. Ieder mens komt uit een gezin, wat een biologische en een sociale basis heeft. Dit kan ook een pleeggezin zijn. Mensen, ook pasgeboren baby’s, zijn sociale wezens die contact en relaties nodig hebben om te leven en te bloeien. Je ouders, of pleegouders, je kinderen, je geliefde, je vrienden: wat is het leven mooi als je het deelt. De Rotterdamse dichter en nachtburgemeester Jules Deelder, schreef eens: *‘De omgeving van de mens is de medemens’*. En wat hebben we elkaar nodig als het tegenzit. Wij geloven in sterke relaties als basis voor een goed leven.

Dat begint met stabiele gezinnen: stabiele relaties zijn veilig, liefdevol en stimulerend. Dat gaat niet vanzelf, het is vaak niet makkelijk: daar moeten we wel wat voor doen. Het is goed dat we dat als gemeente in beeld hebben en ook onze inwoners iets in handen geven om te bouwen aan relaties en gezinnen. Ondersteuning bij het opvoeden en professionele hulp bieden wanneer ouders relatieproblemen hebben zijn van vitaal belang voor stabiele relaties en stabiele

gezinnen. En wat kunnen we als overheid nog meer doen om de rust in gezinnen te bevorderen? Als ChristenUnie houdt ons dat bezig! We moeten van jeugdzorg naar gezinszorg!

In de afgelopen decennia zijn we veranderd van een christelijk land naar een seculier land. De ontkerkelijking gaat helaas ook onze dorpen niet voorbij. Van het moreel kapitaal van het christendom – het verhaal van naastenliefde en er zijn voor elkaar – nemen we steeds nadrukkelijker afscheid. In de leegte die rest, ontstaat vooral ruimte voor individualisme en vervreemding van elkaar.

De samenleving is in bepaalde opzichten killer en individualistischer geworden. Wij maken ons zorgen over een samenleving die het individu op één zet. We zien eenzaamheid toenemen, echtscheidingen oplopen, jonge mensen ongelukkig zijn.

We geloven dat mensen zijn gemaakt om naar elkaar om te zien. We strijden daarom tegen het radicale individualisme van onze tijd, waar steeds meer van onze wetgeving en politiek op is gebaseerd. We willen een samenleving zijn waarin mensen elkaar de hand reiken, gestimuleerd worden om samen te werken en er te zijn voor anderen.

En dat hoeven we als gemeente niet allemaal zelf te doen: er zijn ook al veel mooie initiatieven in allerlei gemeenschappen: allerlei evenementen met talloze vrijwilligers, scholen die opvoedcursussen organiseren, maatschappelijke organisaties die avonden organiseren over bepaalde thema's maar ook kerken.

Ik denk aan de waardevolle avonden die Carinova, Icare en RST samen met de gemeente georganiseerd hebben over zorg, rouw en het levenseinde. Maar ook aan de lezingen van psycholoog Tischa Neve. Te veel om op te noemen. Wij juichen dit soort initiatieven en samenwerkingen met de gemeente toe!

Kerken en geloofsgemeenschappen zijn ook belangrijke pijlers in de samenleving. Ze spelen een cruciale rol in het ondersteunen van gezinnen, het terugdringen van armoede en het voorkomen van eenzaamheid en sociale uitsluiting, juist op plekken waar de overheid vaak geen rol heeft. Ook de Staphorster kerken zetten steeds vaker hun deuren open voor de samenleving in volle breedte en organiseren inloopmomenten, gezamenlijke vieringen en herdenkingen, maar ook zangbijeenkomsten. Vaak ook over kerkmuren heen. Ik licht de Zomerzangavond op de zondag in de SAS-week op het Marktplein hiertegenover er even uit. Samenzang geeft saamhorigheid. Mooie initiatieven! Georganiseerd door gezamenlijke kerken. De maatschappelijke en sociale waarde van kerken is ongekend hoog en wordt vaak onderschat!

Vorige maand kwam er een adviesrapport van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving naar buiten. 'Op de rem! Voorbij de hypernerveuze samenleving' is de titel. Heel kort is de boodschap: We maken elkaar en onszelf gek. Bijna de helft van de bevolking krijgt ooit te maken met mentale problemen. Ruim een kwart heeft last van een psychische aandoening. Het ziekteverzuim door overspannenheid en burn-out is de laatste tien jaar met bijna de helft toegenomen. Factoren die slecht zijn voor de mentale gezondheid: prestatiedruk, de 24-uurseconomie en de illusie dat het leven maakbaar is.

Verbinding, Verscheidenheid en Vertraging, deze drie V's beveelt de raad als remedie aan. En wel op collectief niveau! Tot nu toe wordt het vooral bij individuen zelf gelegd om de rust in hun leven

te bewaren of terug te vinden. Ook een gevolg van het toenemende individualisme en de maakbaarheids-illusie van het leven.

De Raad adviseert overheden, werkgevers en de werelden van onderwijs, zorg en welzijn op zoek te gaan naar de sociaal-culturele verandering die nodig is om anders, meer ontspannen, samen te leven.

Nog even over de drie V's:

Verbinding: mensen willen gehoord en gezien worden: we hebben contact en relaties nodig om te leven en te bloeien.

Verscheidenheid: ieder mens is uniek: we verschillen van elkaar en niet iedereen hoeft op hetzelfde tempo mee. Waar nu al te vaak het individu wordt geholpen om in het systeem te passen, is het nodig om het systeem passend te maken voor een verscheidenheid aan individuen.

En **Vertraging**, want we hoeven niet altijd productief te zijn of iets te beleven in onze ontspanningsmomenten en dan ook nog via de socials te delen hoe geweldig succesvol we daarin zijn. Lege tijd, tijd om je eens goed te vervelen, is goed voor jong en oud. Het geeft ruimte voor bezinning, voor contact en nog veel meer.

Als ChristenUnie koesteren we de collectieve rustdag die in Staphorst nog grotendeels intact is. Een dag voor kerkbezoek, ontmoeting en ontspanning. Winkeldeuren die dicht blijven, kerkdeuren die opengaan. Wij geloven dat de rustdag een goede invulling is van de V van Vertraging die ons door de Raad geadviseerd wordt. Een baken van rust in de ratrace van het leven, even stilstaan in plaats van een 24/7-economie. Dat is goed voor iedereen!

Het is daarbij ook mooi om op merken dat Generatie Z, mensen die nu tussen de 13 en 28 jaar oud zijn, meer en meer aandacht en interesse hebben voor zingeving en religie. Steeds meer jongeren ontdekken het mysterie van het geloof en het onbedaarlijk rustgevende van eeuwenoude en eigentijdse kerkelijke rituelen, liturgieën, teksten en muziek en kiezen voor een leven met God.

De drie V's benadrukken het belang van gemeenschappen. "We kunnen wel woningen bouwen, maar daarmee bouwen we nog geen gemeenschappen" hoor je dan vaak zeggen. En dat klopt zeker: het gaat niet vanzelf in de wijken en buurten. Deels is dat aan de samenleving, maar voor een belangrijk deel ook de taak van de overheid.

De ChristenUnie vindt het belangrijk om te investeren in gemeenschappen, zoals is voorgesteld in deze begroting. Bouwen aan gezinnen, buurten, bibliotheken, plekken om te spelen of te sporten, te ontmoeten, te recreëren, in vrijwilligers en mantelzorgers, in jongerenwerk, in welzijn. Want gemeenschap geeft samenhang. En je voelt je gelukkiger als er mensen in je omgeving verkeren die er voor je kunnen zijn.

~

Ik wil afsluiten met twee strofes uit Psalm 133, een psalm van de muzikale koning David, over de schoonheid en waarde van eenheid en gemeenschap:

En waar ik zonen en broeders noem, kunt u natuurlijk ook dochters en zusters invullen.

Ai ziet, hoe goed, hoe lief'lijk is 't, dat zonen

Van 't zelfde huis, als broeders, samen wonen,

Daar 't liefdevuur niet wordt verdoofd;

Waar liefde woont, gebiedt de HEER den zegen:

Daar woont Hij Zelf, daar wordt Zijn heil verkregen,

En 't leven tot in eeuwigheid.

~